HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN A

1. **De estos seis términos, elige solo cuatro y defínelos** (2 puntos, 0,50 por término):
   (extensión máxima recomendada: 4 líneas por término)

   - Bárbaros, Taifas, Catastro de Ensenada, Ludismo, Frente Popular, Legión Cóndor.

2. **Explica la siguiente cuestión (**extensión máxima recomendada: una cara de folio/30 líneas) (3 puntos):
   Escoge y responde solo a una de estas tres opciones:

   a) El Neolítico: características y cambios con respecto a la época Paleolítica
   b) La nueva monarquía de los Reyes Católicos
   c) Los Decretos de Nueva Planta y sus efectos

3. **Composición histórica** (5 puntos):
   Los siguientes textos deben permitirte hacer una redacción sobre la restauración de Fernando VII y del absolutismo. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debes atender cuando menos a explicar la política seguida por Fernando VII tras su retorno a España, la delimitación temporal y las características principales del Trienio Liberal y la Década Ominosa.

Doc. 1. Manifiesto de los Persas (12 de abril de 1814):

"Señor, era costumbre de los antiguos persas pasar cinco días de anarquía después del fallecimiento de su rey, a fin de que la experiencia de los asesinatos, robos y otras desgracias les obligase a ser más fieles a su sucesor. Para serlo España a VM no necesitaba igual ensayo en seis años de su cautividad […]; mas, como en ausencia de VM se ha mudado el sistema […] y nos hallamos al frente de la nación en un Congreso que decreta lo contrario de lo que sentimos […], creemos un deber manifestar que […] la monarquía absoluta […] es una obra de la razón y de la inteligencia: está subordinada a la ley divina, a la justicia y a las reglas fundamentales del Estado.

No pudiendo dejar de cerrar este respetuoso Manifiesto […] con la protesta de que se estime siempre sin valor esa Constitución de Cádiz y por no aprobada por VM."

Doc. 2. Manifiesto del Rey a la nación española (Madrid, 10 de marzo de 1820):

"ESPAÑOLES: Cuando vuestros heroicos esfuerzos lograron poner término al cautiverio en que me retuvo la más inaudita perfidia, todo cuanto vi y escuché, apenas pisé el suelo patrio, se reunió para persuadirme que la Nación deseaba ver resucitada su anterior forma de gobierno […].

Pero, mientras Yo meditaba maduramente, con la solicitud propia de mi paternal corazón, las variaciones de nuestro régimen fundamental que parecían más adaptables al carácter nacional […], me hicisteis comprender vuestro anhelo de que se restableciese aquella Constitución que entre el estruendo de las armas hostiles fue promulgada en Cádiz en el año de 1812 […]. He jurado esa Constitución por la cual suspirabais, y siempre seré su más firme apoyo […]. Marchemos francamente, y yo el primero, por la senda constitucional".

Doc. 3. Proclama dirigida por el duque de Angulema a los españoles (Bayona, 2 de abril de 1823):

"¡Españoles! La Francia no está en guerra con vuestra Patria. Nacido de la misma sangre que vuestros Reyes, no puedo desear más que vuestra independencia, vuestra felicidad y vuestra gloria. Voy a pasar los Pirineos a la cabeza de cien mil Franceses, pero es para unirme a los españoles amigos del orden y de las Leyes, para ayudarles a rescatar a su Rey cautivo; a restablecer el Altar y el Trono; a librar del destierro a los sacerdotes; del despojo a los propietarios; al pueblo todo del dominio de algunos ambiciosos que, proclamando libertad, no preparan sino la esclavitud y destrucción de España […]".

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN B

1. **De estos seis términos, elige solo cuatro y defínelos** (2 puntos, 0,50 por término):
(extensión máxima recomendada: 4 líneas por término)

   - Castro, Converso, Antiguo Régimen, Estatuto Real, Sanjurjada, Nacional-catolicismo.

2. **Explica la siguiente cuestión (**extensión máxima recomendada: una cara de folio/30 líneas) (3 puntos):
Escoge y responde solo a una de estas tres opciones:

   a) Conquista y romanización
   b) Las crisis bajomedievales
   c) Las ideas fundamentales del pensamiento ilustrado

3. **Composición histórica** (5 puntos):
Los siguientes textos deben permitirte hacer una redacción sobre las grandes reformas de la II República. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debes atender cuando menos a las motivaciones y el contexto del programa reformista, las principales medidas adoptadas y sus resultados.

Doc. 1. Santiago Carrillo rememora la figura de Manuel Azaña y su papel en la Segunda República:

"Manuel Azaña era el líder republicano menos conocido por las masas el 14 de abril cuando el Comité Revolucionario se hizo cargo del Gobierno, pero era también el que tenía un conocimiento más exacto de los grandes problemas nacionales del momento. Entre estos se encontraban la gran propiedad latifundista, el control de la Iglesia católica sobre la política y la cultura […] y la existencia de un Ejército colonialista […].

[…] Como digo, seguramente Azaña tenía conciencia de estos problemas como nadie, pero carecía de suficiente fuerza propia, de un partido fuerte que le apoyase, del sostén de una burguesía emprendedora —inexistente— y, como han reconocido muchos, del carácter y el coraje que exigía la empresa […]."

Doc. 2. Beneficios de la reforma agraria, según el ingeniero agrario Pascual Carrión, integrante de la Comisión Técnica encargada de elaborar el anteproyecto de Ley de Reforma Agraria:

"[…] El costo de la reforma, ya lo hemos apreciado, es de unos 500 millones de pesetas anuales durante un decenio, pero estas cantidades le serán devueltas al Estado por los mismos cultivadores, y respecto a las mejoras sociales, caminos, poblados, obras de riego, etc., también serán amortizadas con el aumento de contribuciones e impuestos.

[…] En cuanto a los beneficios sociales, no hay que ponderar lo que supone que tengan ocupación todos los obreros agrícolas de esas provincias y puedan llevar una vida modesta, pero que cubra sus necesidades y les permita ser verdaderamente libres […]."

Doc. 3. **La reforma educativa. Decreto de 24 de junio de 1931:**

"El Gobierno provisional de la República sitúa en el primer plano de sus preocupaciones los problemas que hacen referencia a la educación del pueblo. La República aspira a transformar fundamentalmente la realidad española hasta lograr que España sea una auténtica democracia. Y España no será una auténtica democracia mientras la inmensa mayoría de sus hijos, por falta de escuelas, se vean condenados a perpetua ignorancia.

[…] Fundado en estas razones, y a propuesta del Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes, el Gobierno provisional de la República decreta:

Artículo 1.º Se autoriza al Ministerio de Instrucción pública para crear, a partir del 1º de Julio, 7.000 plazas de Maestros y Maestras con destino a las Escuelas nacionales […]."

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN A

1. **Destes seis termos, elixe só catro e defíneos** (2 puntos, 0,50 por termo):
   (extensión máxima recomendada: 4 liñas por termo)

   - Bárbaros, Taifas, Catastro de Ensenada, Ludismo, Fronte Popular, Lexión Cóndor.

2. **Explica a seguinte cuestión (**extensión máxima recomendada: unha cara de folio/30 liñas) (3 puntos):
   Escolle e responde só unha destas tres opcións:

   d) O Neolítico: características e cambios con respecto á época Paleolítica
   e) A nova monarquía dos Reis Católicos
   f) Os Decretos de Nova Planta e os seus efectos

3. **Composición histórica** (5 puntos):
   Os seguintes textos deben permitirche facer unha redacción sobre a restauración de Fernando VII e do absolutismo. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debes atender cando menos a explicar a política seguida por Fernando VII tras o seu retorno a España, á delimitación temporal e ás características principais do Trienio Liberal e a Década Ominosa.

Doc. 1. Manifesto dos Persas (12 de abril de 1814):

"Señor, era costume dos antigos persas pasaren cinco días de anarquía despois do falecemento do seu rei, a fin de que a experiencia dos asasinatos, roubos e outras desgrazas os obrigase a ser máis fieis ao seu sucesor. Para selo España a VM non necesitaba igual ensaio en seis anos da súa catividade […]; mais, como en ausencia de VM se mudou o sistema […] e nos achamos á fronte da nación nun Congreso que decreta o contrario do que sentimos […], cremos un deber manifestar que […] a monarquía absoluta […] é unha obra da razón e da intelixencia: está subordinada á lei divina, á xustiza e ás regras fundamentais do Estado.

[…] Non podendo deixar de pechar este respectuoso Manifesto […] coa protesta de que se estime sempre sen valor esa Constitución de Cádiz e por non aprobada por VM."

Doc. 2. Manifesto do Rei á nación española (Madrid, 10 de marzo de 1820):

"ESPAÑOIS: Cando os vosos heroicos esforzos lograron poñer termo ao cativerio en que me retivo a máis inaudita perfidia, todo canto vin e escoitei, non ben pisei o chan patrio, reuniuse para persuadirme de que a Nación desexaba ver resucitada a súa anterior forma de goberno […].

Pero, mentres Eu meditaba maduramente, coa solicitude propia do meu paternal corazón, as variacións do noso réxime fundamental que parecían máis adaptables ao carácter nacional […], fixéstesme comprender o voso anhelo de que se restablecese aquela Constitución que entre o estrondo das armas hostís foi promulgada en Cádiz no ano de 1812 […]. Xurei esa Constitución pola cal suspirabades, e sempre serei o seu máis firme apoio […]. Marchemos francamente, e eu o primeiro, pola senda constitucional."

Doc. 3. Proclama dirixida polo duque de Angulema aos españois (Bayonne, 2 de abril de 1823):

"Españois! A Francia non está en guerra coa vosa Patria. Nacido do mesmo sangue ca os vosos Reis, non podo desexar máis ca a vosa independencia, a vosa felicidade e a vosa gloria. Vou pasar os Pireneos á cabeza de cen mil Franceses, pero é para me unir aos españois amigos da orde e das Leis, para axudarlles a rescatar o seu Rei cativo; a restablecer o Altar e o Trono; a librar do desterro os sacerdotes; do despoxo os propietarios; a todo o pobo do dominio dalgúns ambiciosos que, proclamando liberdade, non preparan senón a escravitude e a destrución de España […]."

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN B

1. **Destes seis termos, elixe só catro e defíneos** (2 puntos, 0,50 por termo):
(extensión máxima recomendada: 4 liñas por termo)

- Castro, Converso, Antigo Réxime, Estatuto Real, Sanjurjada, Nacional-catolicismo.

2. **Explica a seguinte cuestión (**extensión máxima recomendada: unha cara de folio/30 liñas) (3 puntos):
Escolle e responde só unha destas tres opcións:

a) Conquista e romanización
b) As crises baixomedievais
c) As ideas fundamentais do pensamento ilustrado

3. **Composición histórica** (5 puntos):
Os seguintes textos deben permitirche facer unha redacción sobre as grandes reformas da II República. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debes atender cando menos ás motivacións e ao contexto do programa reformista, ás principais medidas adoptadas e aos seus resultados.

Doc. 1. Santiago Carrillo rememora a figura de Manuel Azaña e o seu papel na Segunda República:
"Manuel Azaña era o líder republicano menos coñecido polas masas o 14 de abril cando o Comité Revolucionario se fixo cargo do Goberno, pero era tamén o que tiña un coñecemento máis exacto dos grandes problemas nacionais do momento. Entre estes atopábanse a gran propiedade latifundista, o control da Igrexa católica sobre a política e a cultura […] e a existencia dun Exército colonialista […].
[…] Como digo, seguramente Azaña tiña conciencia destes problemas coma ninguén, pero carecía de suficiente forza propia, dun partido forte que o sustentase, do apoio dunha burguesía emprendedora —inexistente— e, como recoñeceron moitos, do carácter e a coraxe que esixía a empresa […]."

Doc. 2. Beneficios da reforma agraria, segundo o enxeñeiro agrario Pascual Carrión, integrante da Comisión Técnica encargada de elaborar o anteproxecto de Lei de Reforma Agraria:
"[…] O custo da reforma, xa o apreciamos, é duns 500 millóns de pesetas anuais durante un decenio, pero estas cantidades seranlle devoltas ao Estado polos mesmos cultivadores, e, canto ás melloras sociais, camiños, poboados, obras de rega, etc., tamén serán amortizadas co aumento de contribucións e impostos.
[…] A respecto dos beneficios sociais, non hai que ponderar o que supón que teñan ocupación todos os obreiros agrícolas desas provincias e que poidan levar unha vida modesta, pero que cubra as súas necesidades e lles permita ser verdadeiramente libres […]."

Doc. 3. A reforma educativa. Decreto de 24 de xuño de 1931:
"O Goberno provisional da República sitúa no primeiro plano das súas preocupacións os problemas que fan referencia á educación do pobo. A República aspira a transformar fundamentalmente a realidade española ata lograr que España sexa unha auténtica democracia. E España non será unha auténtica democracia mentres a inmensa maioría dos seus fillos, por falta de escolas, se vexan condenados a perpetua ignorancia.
[…] Fundado nestas razóns, e a proposta do Ministro de Instrución Pública e Belas Artes, o Goberno provisional da República decreta:
Artigo 1.º Autorízase o Ministerio de Instrución pública para crear, a partir do 1º de Xullo, 7.000 prazas de Mestres e Mestras con destino ás Escolas nacionais […]."

ABAU
CONVOCATORIA DE XUÑO
Ano 2019
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DE ESPAÑA
(Cód. 03)

OPCIÓN A

Definición do termo **Bárbaro** **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Termo co que os romanos designaban os pobos que vivían fóra das fronteiras do imperio **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Termo pexorativo co que os romanos denominaban os pobos que non tiñan a cultura e a lingua romana -Amenazaban as fronteiras romanas con incursións -Citar algún dos pobos bárbaros (godos, vándalos, alanos, suevos...) **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Tería un significado de estranxeiro por contraposición coa poboación que tiña o dereito latino ou o dereito de cidadanía romana. -Eses pobos aproveitaron a debilidade económica e militar padecida polo imperio romano a partir da crise do século III para entrar nos seus territorios (limes) -Ante a imposibilidade de facer fronte á súa penetración no imperio, os romanos estableceron pactos con algún destes pobos -No século V d.C. conseguiron invadir o Imperio romano de Occidente **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Taifas** **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto

(0-0,1)	
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Cada un dos reinos nos que se dividiu Al-Andalus logo da disgregación do califato de Córdoba **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Para evitar a conquista, moitas taifas pagaron parias aos reinos cristiáns -O número de taifas foise reducindo co tempo pois as de maior poder anexionaron as máis pequeñas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) **-**Configuráronse máis de vinte reinos de taifas independentes como Sevilla, Badaxoz, Toledo… -A última taifa en sobrevivir será o reino nazarí de Granada -O califato desaparece no século XI **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo <u>**Catastro de Ensenada**</u> **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Avaliación da riqueza da Coroa de Castela feita no reinado de Fernando VI, a instancias do seu ministro, o Marqués da Ensenada **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -O seu obxectivo era a racionalización do sistema fiscal castelán, atendendo á filosofía do reformismo borbónico -Na práctica suporía a implantación da Única Contribución, tributo pensado para substituir as rendas provinciais **Redacción:** correcta

Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con al menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Constitue unha fonte de gran valor para o estudo da poboación e a economía castelá da época. -As protestas dos grupos privilexiados frustraron a aplicación do proxecto. -Tivo o seu inicio en 1749 e elaborouse durante varios anos co apoio dos intendentes. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Ludismo** **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Destrución de máquinas e/ou incendio de fábricas por parte dos obreiros industriais pola perda de postos de traballo que supuñan **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta polo al menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Foi unha das consecuencias do proceso de mecanización impulsado pola revolución industrial -Foi unha das primeiras formas de expresión do malestar obreiro, que décadas máis tarde transformarase no movemento sindical - **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Concéntrase esencialmente nas fábricas da industria téxtil -Xorde en Gran Bretaña a principios do s.XIX -Facer algunha referencia ás acción luditas en España. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Fronte Popular** **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto

(0-0,1)	
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Coalición política de esquerdas que gaña as eleccións de 1936 **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Trátase dunha coalición de partidos de esquerda, sindicatos e nacionalistas -Gañaron as eleccións pero o seu goberno foi moi breve, dado que en xullo tivo lugar un golpe de Estado que daría orixe á Guerra Civil. **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -A coalición formouse para concorrer ás eleccións de febreiro de 1936 -Aspiraban a impulsar as reformas emprendidas no Bienio Reformista -O seu programa avogaba pola amnistía aos represariados da revolución de 1934 **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Lexión Cóndor (ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Aviación enviada pola Alemaña nazi en axuda dos sublevados (bando franquista) durante a guerra civil **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Constituíu unha ferramenta fundamental para a vitoria franquista -Hitler empregou a guerra civil española como banco de probas para a próxima guerra mundial

	Redacción: correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Esta axuda supuña saltarse os acordos do Comité de Non Intervención -Esta axuda pagaríase con minerais e outros produtos unha vez remata a guerra -É responsable do bombardeo de Guernica, no País Vasco **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **Neolítico: características e cambios con respecto á época Paleolítica** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Comparación xenérica entre Neolítico e Paleolítico facendo referencia ao sistema de produción de alimentos, a tecnoloxía, o tipo de hábitat, a sociedade e as expresións culturais. **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **A nova monarquía dos Reis Católicos** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9)

	-Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A unión dinástica das Coroas de Castela e Aragón a través do matrimonio de Sabela de Castela e Fernando de Aragón. -A reorganización político-administrativa a través de novas institucións -A política de sometemento da nobreza -A utilización de institucións relixiosas como a Inquisición con fins políticos **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **Os Decretos de Nova Planta e os seus efectos** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Conxunto de decretos que suprimiron o réxime foral da Coroa de Aragón, as súas institucións e leis propias -Foi unha reforma auspiciada polo monarca Filipe V -O seu obxectivo era lograr maior grado de centralización territorial, seguindo o modelo francés -Xustificouse polo apoio prestado polos aragoneses a Carlos de Austria durante a Guerra de Sucesión -Aplicouse en paralelo ao dominio efectivo dos diferentes reinos da Coroa **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica

	cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Composición histórica: **A Restauración de Fernando VII e o absolutismo**
(ata 5 puntos)

Muy deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	**Contidos:** Xeralidades sobre a época (1,5) **Uso dos documentos**: a resposta prescinde dos documentos, esponxe como a resposta a unha pregunta teórica (2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas
Aprobado (2,5-3)	**Contidos:** -Referencia básica ás etapas políticas do reinado de Fernando VII e a algunhas das súas características: -O Sexenio Absolutista: o regreso de Fernando VII despois da vitoria fronte a Francia e o restablecemento do absolutismo abolindo a obra das Cortes de Cádiz. -O Trienio Liberal: o triunfo dun pronunciamento liberal en 1820 e o establecemento dun goberno desta ideoloxía durante tres anos -A Década ominosa: o restablecemento do absolutismo logo da intervención dos Cen Mil Fillos de San Luís. **Uso dos documentos**: os documentos cítanse na redacción **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (3,5-4)	**Contidos** (ademais do esixido para o aprobado afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestión): -Explicar os factores que favoreceron o restablecemento do absolutismo por parte de Fernando VII ao seu regreso a España -Comentar o recurso ao pronunciamento por parte dos liberais para forzar o rei a cambiar de sistema político. -Explicar os factores que permitiron a volta do absolutismo en 1823 (intervención da Santa Alianza) **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o aprobado) a resposta analiza a oposición dos deputados absolutistas das Cortes de Cádiz ás reformas liberais (doc.1), o xuramento da constitución de 1812 por parte

	do rei logo do triunfo do pronunciamento liberal de 1820 (doc.2), a intervención da Santa Alianza para restablecer o absolutismo (doc.3). **Redacción:** correcta e texto coherente
Sobresaliente (4,5-5)	**Contidos** (ademais do esixido para o notable no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestión): -Facer referencia ao Decreto de derogación da Constitución de Cádiz -Mencionar outros pronunciamentos fallidos anteriores ao de Riego. -Incidir no contexto internacional favorable ao absolutismo a raíz do Congreso de Viena -Abordar a problemática sucesoria: as súas causas e consecuencias **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o notable): -A resposta afonda na crítica ao liberalismo e a defensa do absolutismo que se recolle no doc.1 -A resposta comenta a falsidade dos argumentos dados polo rei para xurar a constitución (doc.2) -A resposta ten en conta que o autor da proclama do doc.3 está vinculado familiarmente cos Borbóns españois **Redacción:** correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado

OPCIÓN B

Definición do termo **Castro** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Poboado ou asentamento fortificado prerromano que dá nome á cultura castrexa. **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con al menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Neles predominan as vivendas de planta circular. -A cultura castrexa localízase no noroeste peninsular. **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con al menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable): -Atópanse en lugares estratéxicos (cumios de outeiros, penínsulas costeiras, abas nas montañas do interior), para facilitar a súa defensa e o

	control visual do territorio -A cultura castrexa é o resultado da mestura dos pobos indoeuropeos (denominados popularmente célticos) que chegaron á península a comezos do primeiro milenio a.C. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Converso** (ata 0,5)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Persoa que acepta unha crenza relixiosa diferente (especialmente o cristianismo) á que profesaba anteriormente **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Moitas das conversións ao cristianismo non foron por convicción senón para evitar persecucións. -Moitos conversos seguiron practicando os seus cultos en segredo -O incremento do número de conversos aumentou o odio popular contra eles. **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Aplícase esencialmente aos musulmáns e xudeus que se converteron ao cristianismo nos séculos XVI e XVII. -Moitos destes novos cristiáns foron vítima do tribunal da Inquisición. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Antigo Réxime** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado	**Coñecementos:** resposta básica

(0,25-0,3)	-Sistema político e socioeconómico propio dos séculos XVI ao XVIII **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Denominación utilizada polos historiadores para referirse á época moderna -Basábase nunha economía de base agraria -Caracterizábase por unha sociedade de carácter estamental **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -A monarquía absoluta era a forma predominante de goberno -A denominación foi utilizada polos revolucionarios franceses para referirse á monarquía de Luís XVI -Foi o modelo político e socioeconómico que entrou en crise coa Revolución Francesa **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **<u>Estatuto Real</u>** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Carta outorgada por María Cristina de Borbón -Datada na terceira década do século XIX, durante a rexencia provocada pola minoría de idade de Sabela II -Tratábase, en realidade, dunha convocatoria a Cortes **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Datada na época da rexencia (1833-1840) -Impuxo un réxime no que o rei mantiña importantes cotas de poder -Foi redactado a instancias de Martínez de la Rosa, liberal de signo moi moderado **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Promulgouse en 1834 e estivo en vigor ata 1836 -O seu carácter conservador provocou o rexeitamento da maior parte dos

	liberais -Non satisfizo os absolutistas, que seguiron apoiando o carlismo **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Sanjurjada** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Golpe de estado contra o primeiro goberno da II República dirixido polo militar José Sanjurjo **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Os motivos do golpe foron a “depuración” militar e a deriva autonomista do goberno republicano-socialista -O golpe fracasou (pola pouca preparación e pola efectividade dos servizos de información do exército republicano) **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Tivo lugar en Sevilla en agosto de 1932 -Sanjurjo foi condenado a pena de norte e posteriormente amnistiado **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Nacional-catolicismo** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Termo que o franquismo empregou para defender a total identificación Igrexa-Estado. **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple

Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Significa que o franquismo defendeu a confesionalidade católica do Estado e a Igrexa lexitimaba a sublevación e o réxime franquista. -A vida política, social e cultural estaba sometida ás directrices da Igrexa católica. -As normas de conduta da Igrexa católica impuxéronse á sociedade. **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Os símbolos da Igrexa católica fixéronse omnipresentes no réxime franquista. -A Igrexa controla a educación e crea organizacións laicas vinculadas a ela para inculcar á sociedade un catolicismo moi conservador. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **Conquista e romanización** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -O interese romano pola Península Ibérica no contexto do enfrontamento cos cartaxineses no Mediterráneo. -As diferentes etapas da conquista. -O desenvolvemento do proceso de romanización en paralelo á conquista. -Os principais elementos de romanización (organización político-administrativa do territorio, lingua, cultura e obras públicas) **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas

	Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **As crises baixomedievais** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Contextualización da Baixa Idade Media nos séculos XIV e XV. -Os factores explicativos da crise demográfica: conxunción de malas colleitas e chegada da peste negra. -A relación entre diminución da poboación, descenso da produción e incremento dos prezos. -A reacción dos grupos nobiliarios ante a nova situación: malos usos e abusos. -As revoltas irmandiñas como exemplo de levantamento antiseñorial. **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **As ideas fundamentais do pensamento ilustrado** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A preeminencia outorgada polos ilustrados á razón fronte a tradición e

	as ideas preconcibidas -O desenvolvemento dun novo ideal humano, baseado na busca da felicidade -A importancia outorgada á educación como mecanismo para acadar os obxectivos de progreso -A oposición á Igrexa e os seus privilexios -A crítica ao absolutismo monárquico -A crítica dos privilexios sociais, sen cuestionar a orde social **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Composición histórica: **As grandes reformas da II República** (ata 5 puntos)

Muy deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	**Contidos:** Xeralidades sobre a época (1,5) **Uso dos documentos**: a resposta prescinde dos documentos, esponxe como a resposta a unha pregunta teórica (2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas
Aprobado (2,5-3)	**Contidos:** -Contextualización política e cronolóxica básica das reformas.. -Referencia xenérica ás motivacións do programa reformista -Reformas levadas a cabo, indicadas brevemente: a cuestión relixiosa, reforma agraria, militar, educativa... -Referencia xenérica aos resultados obtidos (efectos limitados e oposición xerada polo programa reformista). **Uso dos documentos**: os documentos cítanse na redacción **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (3,5-4)	**Contidos** (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha destas cuestión): -Na reforma agraria recollida nos documentos. -Noutras medidas concretas levadas a cabo en relación con algunas das outras reformas reflectidas nos textos propostos: reforma da Igrexa, do

	exército e/ou da educación. **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o aprobado): -A resposta analiza parte do contido dos documentos: o papel de Azaña no programa reformista (doc.1), os beneficios sociais da reforma agraria (doc.2), a preocupación por elevar o nivel educativo da poboación española (doc.3) **Redacción:** correcta e texto coherente
Sobresaliente (4,5-5)	**Contidos** (ademais do esixido para o notable, no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestión:) -Referir a evolución das reformas ao longo da República. -Facer fincapé nos apoios e rexeitamentos que tiveron estas reformas, as cales contribuíron a crear esas "dúas Españas" que acabarían enfrontándose na Guerra Civil. -Falar da "mala xestión" da reforma agraria (protestas, levantamentos...) por parte do Goberno Azaña que acabaría por custarlle o posto nas eleccións de 1933. -Facer referencia a outras reformas da República non recollidas nos documentos: reforma territorial e reforma laboral. **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o notable): -Doc.1: Salientar o interese reformista do Comité Revolucionario citado no documento e/ou ter en conta a autoría do texto ao relacionar a Santiago Carrillo co Partido Comunista, afín á obra republicana -Doc.2: A resposta ten en conta a orixe do texto: un informe previo á redacción da Lei de Bases da Reforma Agraria feito por un dos seus principais defensores, polo que ofrece unha visión excesivamente favorable da mesma, en contraste coa realidade. -Doc.3: Subliñar que a reforma educativa se puxo en marcha durante o goberno provisional, demostrando que era un asunto prioritario para os dirixentes políticos republicanos. **Redacción:** correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN A

1. **De estos seis términos, elige solo cuatro y defínelos** (2 puntos, 0,50 por término):
(extensión máxima recomendada: 4 líneas por término)

   - Castro, Taifas, Antiguo Régimen, Afrancesados, Caciquismo, Pactos de la Moncloa.

2. **Explica la siguiente cuestión (**extensión máxima recomendada: una cara de folio/30 líneas) (3 puntos):
Escoge y responde solo a una de estas tres opciones:

   a) Las crisis bajomedievales
   b) La configuración del imperio español en el siglo XVI
   c) Las ideas fundamentales del pensamiento ilustrado

3. **Composición histórica** (5 puntos):
Los siguientes textos deben permitirte hacer una redacción sobre el movimiento obrero en el último tercio del siglo XIX. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debes atender cuando menos al proceso de consolidación de las asociaciones obreras en España, a la identificación de las principales organizaciones de la época y a la delimitación de sus diferencias ideológicas y estratégicas.

Doc. 1. La AIT a los obreros españoles. Ginebra, 26 de diciembre de 1868.

"El pueblo español ha expulsado a la reina Isabel; nosotros poseemos la convicción de que no sufrirá más el restablecimiento del realismo.

[…] Reivindicad por tanto las reformas que la revolución política por sí sola es incapaz de producir para el bien del pueblo, para el bien de todos.

[…] Hermanos de España:
Venid, adheríos en masa a nuestra obra; que vuestras sociedades obreras vengan a afiliarse a nuestra asociación, que las secciones de la Internacional se funden y se multipliquen en todas vuestras ciudades, en todas vuestras aldeas. El porvenir es vuestro."

Doc. 2. Proclama dirigida por la Comisión federal de la Federación Regional Española a todos los internacionales (Alcoy, 24 de febrero de 1873):

"[…] La base principal de la revolución que anhelamos creemos consiste en la completa descentralización, o mejor dicho, en la destrucción total de los poderes autoritarios, eternos enemigos del progreso, de la libertad y de la justicia.

[…] Es preciso ir adelante hacia el triunfo de la Anarquía y del Colectivismo, o sea, la destrucción de todos los poderes autoritarios y de los monopolios de clase, en donde NO HABRÁ NI PAPAS, NI REYES, NI BURGUESES, NI CURAS, NI MILITARES, NI ABOGADOS, NI JUECES, NI ESCRIBANOS NI POLÍTICOS; pero sí una libre federación universal de libres asociaciones obreras agrícolas e industriales […]."

Doc. 3. Estatutos de la UGT, aprobados en Barcelona en 1888:

"[…] Artículo 1º. La Unión General de Trabajadores de España tiene por objeto:

1º. Reunir en su seno a las Sociedades, Federaciones y Uniones de Resistencia. 2º. Crear nuevas Secciones de oficio y constituirlas en Federaciones Nacionales. 3º. Mejorar las condiciones de trabajo. 4º. Mantener estrechas relaciones con las organizaciones obreras de los demás países que persigan el mismo fin que esta Unión, y practicar con ellas, siempre que sea posible, el principio de la solidaridad.

Artículo 2º. La Unión General de Trabajadores de España se propone realizar su objeto apelando a la huelga bien organizada y recabando de los Poderes públicos cuantas leyes favorezcan los intereses del trabajo, tales como la jornada legal de ocho horas, fijación de un salario mínimo, igualdad de salario para los obreros de uno y otro sexo, etc. […]."

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN B

1. **De estos seis términos, elige solo cuatro y defínelos** (2 puntos, 0,50 por término):
   (extensión máxima recomendada: 4 líneas por término)

   - Megalitismo, Tercios, Decretos de Nueva Planta, Pucherazo, Brigadas Internacionales, Sindicato Vertical.

2. **Explica la siguiente cuestión (**extensión máxima recomendada: una cara de folio/30 líneas) (3 puntos):
   Escoge y responde solo a una de estas tres opciones:

   a) El Neolítico: características y cambios con respecto a la época Paleolítica
   b) El régimen feudal y la sociedad estamental
   c) La crisis socioeconómica del siglo XVII

3. **Composición histórica** (5 puntos):
   Los siguientes textos deben permitirte hacer una redacción sobre la crisis de la Restauración. Teniendo en cuenta los documentos y su contexto, debes atender cuando menos a los efectos del *desastre del 98*, al creciente papel del ejército en la vida política y a los principales grupos de oposición al sistema.

Doc. 1. "Quiénes deben gobernar después de la catástrofe", en Joaquín Costa, *Discursos políticos, 1899.*

"No tenemos perdón de Dios; nos perdemos porque queremos […]. Parecía natural, digo, que en agosto del año anterior se hubiera renovado el personal de la política española, […] aunque no hubiese sido más que por un sentimiento de pudor y de pública honestidad. Pues no, señores; en vez de jubilarse ellos, han preferido que se jubile la nación, la cual es tenida ya en Europa como fuera de servicio, […] y luego que se han visto otra vez arriba, ni siquiera se les ha ocurrido variar de conducta; han vuelto a hacer lo mismo de antes: dormir, aplazarlo todo para mañana, dejar que España esté cada vez más lejos de Europa, porque Europa sigue avanzando y nosotros, parados […]."

Doc. 2. Ley de Jurisdicciones. *Gaceta de Madrid*, 24 de abril de 1906:

"DON ALFONSO XIII, por la gracia de Dios y la Constitución Rey de España:

A todos los que la presente vieren y entendieren, sabed: que las Cortes han decretado y Nós sancionado lo siguiente:

[…] Art.3º. Los que de palabra o por escrito, por medio de la imprenta, grabado u otro medio mecánico de publicación, en estampas, alegorías, caricaturas, emblemas o alusiones, injurien u ofendan clara o encubiertamente al Ejército o a la Armada o a instituciones, armas, clases o Cuerpos determinados del mismo, serán castigados con la pena de prisión correccional. Y con la de arresto mayor en sus grados medio y máximo a prisión correccional en su grado mínimo los que […] instigaren directamente a la insubordinación en institutos armados o a apartarse del cumplimiento de sus deberes militares a personas que sirvan o estén listas a servir en las fuerzas nacionales de tierra o mar […]."

Doc. 3. Noticia del mitin celebrado en el teatro Variedades de Madrid, publicada en el *Diario de Barcelona* (12 julio de 1909):

"Se ha efectuado esta mañana el mitin convocado por el comité Socialista para protestar contra la guerra. Presidió el señor Largo Caballero, quien expuso el objeto del acto. Después de hablar algunos concurrentes lo hizo Pablo Iglesias, que estimó que toda guerra es perjudicial, y para España lo es la de Marruecos […]. Los reunidos han aprobado las siguientes conclusiones: pedir al gobierno que no envíe fuerzas a Marruecos y que retire las que allí tiene, y pedir autorización para celebrar el domingo una manifestación de protesta contra la guerra."

CiUG COMISIÓN INTERUNIVERSITARIA DE GALICIA	**Proba de Avaliación do Bacharelato para o Acceso á Universidade** **Código: 03**
	XULLO 2019

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN A

1. **Destes seis termos, elixe só catro e defíneos** (2 puntos, 0,50 por termo):
(extensión máxima recomendada: 4 liñas por termo)

   - Castro, Taifas, Antigo Réxime, Afrancesados, Caciquismo, Pactos da Moncloa.

2. **Explica a seguinte cuestión (**extensión máxima recomendada: unha cara de folio/30 liñas) (3 puntos):
Escolle e responde só unha destas tres opcións:

   d) As crises baixomedievais
   e) A configuración do imperio español no século XVI
   f) As ideas fundamentais do pensamento ilustrado

3. **Composición histórica** (5 puntos):
Os seguintes textos deben permitirche facer unha redacción sobre o movemento obreiro no último terzo do século XIX. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debes atender cando menos ao proceso de consolidación das sociedades obreiras en España, á identificación das principais organizacións da época e á delimitación das súas diferenzas ideolóxicas e estratéxicas.

Doc. 1. A AIT aos obreiros españois. Xenebra, 26 de decembro de 1868:

"O pobo español expulsou a raíña Isabel; nós posuímos a convicción de que non sufrirá máis o restablecemento do realismo.

[…] Reivindicade por tanto as reformas que a revolución política por si soa é incapaz de producir para o ben do pobo, para o ben de todos. […]

Irmáns de España:

Vinde, adherídevos en masa á nosa obra; que as vosas sociedades obreiras veñan afiliarse á nosa asociación, que as seccións da Internacional se funden e multipliquen en todas as vosas cidades, en todas as vosas aldeas. O porvir é voso".

Doc. 2. Proclama dirixida pola Comisión federal da Federación Rexional Española a todos os internacionais (Alcoi, 24 de febreiro de 1873):

"[…] A base principal da revolución que anhelamos cremos que consiste na completa descentralización, ou mellor dito, na destrución total dos poderes autoritarios, eternos inimigos do progreso, da liberdade e da xustiza.

[…] É preciso ir adiante cara ao triunfo da Anarquía e do Colectivismo, é dicir, a destrución de todos os poderes autoritarios e dos monopolios de clase, onde NON HABERÁ NIN PAPAS, NIN REIS, NIN BURGUESES, NIN CURAS, NIN MILITARES, NIN AVOGADOS, NIN XUÍCES, NIN ESCRIBÁNS NIN POLÍTICOS; pero si unha libre federación universal de libres asociacións obreiras agrícolas e industriais […]."

Doc. 3. Estatutos da UXT, aprobados en Barcelona en 1888:

"Artigo 1º. A Unión Xeral de Traballadores de España ten por obxecto: 1º. Reunir no seu seo as Sociedades, Federacións e Unións de Resistencia. 2º. Crear novas Seccións de oficio e constituílas en Federacións Nacionais. 3º. Mellorar as condicións de traballo. 4º. Manter estreitas relacións coas organizacións obreiras dos demais países que persigan o mesmo fin ca esta Unión, e practicar con elas, sempre que sexa posible, o principio da solidariedade.

Artigo 2º. A Unión Xeral de Traballadores de España proponse realizar o seu obxecto apelando á folga ben organizada e solicitando dos Poderes públicos cantas leis favorezan os intereses do traballo, tales como a xornada legal de oito horas, fixación dun salario mínimo, igualdade de salario para os obreiros dun e outro sexo, etc. […]."

HISTORIA DE ESPAÑA

OPCIÓN B

1. **Destes seis termos, elixe só catro e defíneos** (2 puntos, 0,50 por termo):
(extensión máxima recomendada: 4 liñas por termo)

   - Megalitismo, Terzos, Decretos de Nova Planta, Pucheirazo, Brigadas Internacionais, Sindicato Vertical.

2. **Explica a seguinte cuestión (**extensión máxima recomendada: unha cara de folio/30 liñas) (3 puntos):
Escolle e responde só unha destas tres opcións:

   a) O Neolítico: características e cambios con respecto á época Paleolítica
   b) O réxime feudal e a sociedade estamental
   c) A crise socioeconómica do século XVII

3. **Composición histórica** (5 puntos):
Os seguintes textos deben permitirche facer unha redacción sobre a crise da Restauración. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debes atender cando menos aos efectos do *desastre do 98*, ao crecente papel do exército na vida política e aos principais grupos de oposición ao sistema.

Doc. 1. "Quen debe gobernar despois da catástrofe", en Joaquin Costa, *Discursos políticos*, 1899:

"Non temos perdón de Deus; perdémonos porque queremos [...]. Parecía natural, digo, que en agosto do ano anterior se renovase o persoal da política española, [...] aínda que non fose máis que por un sentimento de pudor e de pública honestidade. Pois non, señores; no canto de se xubilaren eles, preferiron que se xubile a nación, que é tida xa en Europa como fóra de servizo, [...] e logo que se viron outra vez arriba, nin sequera se lles ocorreu variar de conduta; volveron facer o mesmo de antes: durmir, aprazalo todo para mañá, deixar que España estea cada vez máis lonxe de Europa, porque Europa segue avanzando e nós, parados [...]."

Doc. 2. Lei de Xurisdiccións, *Gaceta de Madrid*, 24 de abril de 1906:

"DON ALFONSO XIII, pola graza de Deus e a Constitución Rei de España:

A todos os que a presente viren e entenderen, sabede: que as Cortes decretaron e Nós sancionamos o seguinte:

[...] Art.3º. Os que de palabra ou por escrito, por medio da imprenta, gravado ou outro medio mecánico de publicación, en estampas, alegorías, caricaturas, emblemas ou alusións, inxurien ou ofendan clara ou encubertamente o Exército ou a Armada ou institucións, armas, clases ou Corpos determinados do mesmo, serán castigados coa pena de prisión correccional. E coa de arresto maior nos seus graos medio e máximo a prisión correccional no seu grao mínimo os que [...] instigaren directamente á insubordinación en institutos armados ou a apartarse do cumprimento dos seus deberes militares a persoas que sirvan ou estean listas a servir nas forzas nacionais de terra ou mar [...]."

Doc. 3. Noticia do mitin celebrado no teatro Variedades de Madrid, publicada no Diario de Barcelona (12 xullo de 1909):

"Efectuouse esta mañá o mitin convocado polo comité Socialista para protestar contra a guerra. Presidiu o señor Largo Caballero, quen expuxo o obxecto do acto. Despois de falaren algúns concorrentes fíxoo Pablo Iglesias, que estimou que toda guerra é prexudicial, e para España o é a de Marrocos [...]. Os reunidos aprobaron as seguintes conclusións: pedir ao goberno que non envíe forzas a Marrocos e que retire as que alí ten, e pedir autorización para celebrar o domingo unha manifestación de protesta contra a guerra."

ABAU
CONVOCATORIA DE XULLO
Ano 2019
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DE ESPAÑA
(Cód. 03)

OPCIÓN A

Definición do termo **Castro (ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Poboado ou asentamento fortificado prerromano que dá nome á cultura castrexa. **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Neles predominan as vivendas de planta circular. -A cultura castrexa localízase no noroeste peninsular. **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Atópanse en lugares estratéxicos (cumios de outeiros, penínsulas costeiras, abas nas montañas do interior), para facilitar a súa defensa e o control visual do territorio. -A cultura castrexa é o resultado da mestura dos pobos indoeuropeos (denominados popularmente célticos) que chegaron á península a comezos do primeiro milenio a.C. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Taifas (ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte:

(0,25-0,3)	-Cada un dos reinos nos que se dividiu Al-Andalus logo da disgregación do califato de Córdoba. **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Para evitar a conquista, moitas taifas pagaron parias aos reinos cristiáns. -O número de taifas foise reducindo co tempo pois as de maior poder anexionaron as máis pequenas. **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Configuráronse máis de vinte reinos de taifas independentes como Sevilla, Badaxoz, Toledo… -A última taifa en sobrevivir será o reino nazarí de Granada -O califato desaparece no século XI **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Antigo Réxime (ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Sistema político e socioeconómico propio dos séculos XVI ao XVIII **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Denominación utilizada polos historiadores para referirse á época moderna -Baseábase nunha economía de base agraria -Caracterizábase por unha sociedade de carácter estamental **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -A monarquía absoluta era a forma predominante de goberno -A denominación foi utilizada polos revolucionarios franceses para referirse á monarquía de Luís XVI

	-Foi o modelo político e socioeconómico que entrou en crise coa Revolución Francesa **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo Afrancesados **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -españois que apoiaban o goberno de Xosé I Bonaparte -eran un grupo reducido, na súa maior parte pertencentes ás elites sociopolíticas e culturais do país **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -pensaban que o novo goberno era o único medio para lograr a renovación e o cambio en España -a derrota e retirada dos exércitos franceses levou a moitos deles a exiliarse cara a Francia **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -o termo foi utilizado despectivamente polos “patriotas” para resaltar a súa condición como colaboracionistas cos invasores -algúns pasaron do apoio inicial ao monarca francés a un progresivo abandono por medo ás represalias populares ou polos estragos causados polas tropas francesas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Caciquismo** **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras

	inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Prácticas levadas a cabo polos caciques que controlaban as eleccións, para garantir a quenda de partidos durante a Restauración borbónica iniciada en 1875. **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Baseábase na existencia de personalidades influentes a nivel local que controlaban unha circunscrición electoral -os caciques actuaban mediante o uso da forza, a coacción e a venda de favores, -os caciques valíanse do seu poder económico, estatus e influenzas -O caciquismo tiña máis forza nas zonas rurais **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Eran os caciques e non os electores quen decidían o resultado das eleccións. -Os chanzos máis importantes nas relacións clientelares de poder eran: a oligarquía madrileña, os Gobernadores Civís e os caciques -Cos "favores" caciquis agradecían a fidelidade electoral. -Todas estas prácticas explican a apatía electoral durante o período da Restauración. -Lema dos caciques: "para os inimigos a lei, para os amigos o favor". **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Definición do termo **Pactos da Moncloa** **(ata 0,5 puntos)**

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Acordos socioeconómicos asinados en 1977 polos líderes dos principais partidos políticos e das organización sindicais no Palacio da Moncloa **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións

(0,35-0,4)	adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Foron asinados durante o goberno de Adolfo Suárez -Consistían nunha serie de acordos de carácter económico e social que posteriormente foron aprobados polo Congreso dos Deputados. -O seu piar fundamental era o consenso político por enriba das diferenzas políticas e sindicais -aspiraban ao pleno establecemento dun sistema democrático, a estabilidade do país e a solución dos problemas económicos máis urxentes **Redacción:** correcta
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -O seu obxectivo era solucionar algúns dos problemas derivados da crise económica de 1973. -Entre as medidas adoptadas destacan a moderada suba salarial, a loita contra a fraude fiscal, o aumento das prazas escolares, a extensión do seguro de desemprego... -Ademais de abordar a crise económica, os pactos pretendían dar resposta común á conflitividade social, ao terrorismo e ao risco de Golpe de Estado -A redución da inflación e a normalización da vida sindical foron algúns dos seus logros **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **As crises baixomedievais** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Contextualización da Baixa Idade Media nos séculos XIV e XV -Os factores explicativos da crise demográfica: conxunción de malas colleitas e chegada da peste negra. -A relación entre diminución da poboación, descenso da producción e incremento dos presos. -A reacción dos grupos nobiliarios ante a nova situación: malos usos e abusos. -As revoltas irmandiñas como exemplo de levantamento antiseñorial. **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado

	simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **A configuración do imperio español no século XVI** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A herdanza de Carlos I: territorios heredados pola súa nai, Xoana (coroas de Castela e Aragón e as súas posesións), e polo seu pai, Filipe (territorios das Casas de Borgoña e de Austria e dereitos imperiais) -O fin do reinado e o reparto de posesións: abdicación no seu fillo Filipe e cesións ao seu irmán Fernando -O imperio de Felipe II: a incorporación de Portugal e as súas posesións á coroa de Castela -A rebelión de Flandres. O apoio inglés aos rebeldes e a guerra contra Inglaterra **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **As ideas fundamentais do pensamento ilustrado** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A preeminencia outorgada polos ilustrados á razón fronte a tradición e as ideas preconcibidas. -A importancia outorgada á educación como mecanismo para acadar os obxectivos de progreso -A oposición á Igrexa e os seus privilexios -A crítica do absolutismo monárquico -A crítica dos privilexios sociais, sen cuestionar a orde social **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Composición histórica: **O movemento obreiro no último terzo do século XIX** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	**Contidos:** Xeneralidades sobre a época (1,5) **Uso dos documentos**: a resposta prescinde dos documentos, exponse como a resposta a unha pregunta teórica (2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas
Aprobado (2,5-3)	**Contidos:** -Contextualizar o desenvolvemento do movemento obreiro en España

	durante o Sexenio Democrático. -Referencia xenérica aos factores que permitiron a expansión do movemento obreiro neste período: a AIT e o dereito de asociación recoñecido na constitución de 1869. -Explicación básica dos principios esencias defendidos polas ideoloxías obreiras anarquista e marxista/socialista facendo referencia aos seus obxectivos e aos medios empregados para a súa consecución. **Uso dos documentos**: os documentos cítanse na redacción **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (3,5-4)	**Contidos** (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha das seguintes cuestións): -Refírense as primeiras manifestacións do movemento obreiro anteriores a 1868 (ludismo, Sociedades de Socorros Mutuos, folgas) insistindo no seu carácter espontáneo e na súa escasa organización e repercusión en comparación coas organizacións obreiras do útlimo terzo do s.XIX. -Analízase o proceso de implantación da ideoloxías obreiras en España: personalidades difusoras, zonas de maior arraigo de cada ideoloxía e citánse as principais organizacións obreiras anarquistas e socialistas. **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o aprobado): a resposta analiza parte do seu contido: DOC. 1: Salientar a chegada do internacionalismo a España tras a Revolución A Gloriosa e a necesidade de reformas laborais aproveitando a conxuntura de cambio político. DOC. 2: Explicar as reivindicacións do FRE salientando a súa orientación anarquista. DOC. 3: Analizar os estatutos da UXT e relaciona as súas peticións (melloras salariais e redución da xornada de traballo) coa situación laboral dos obreiros nesta etapa. **Redacción:** correcta e texto coherente
Sobresaliente (4,5-5)	**Contidos** (ademais do esixido para o notable, no comentario recóllense unha ou varias das seguintes cuestións): -Analizar as distintas tendencias que coexistiron dentro do anarquismo no último terzo do s.XIX en España (anarquismo puro, anarco-sindicalismo e anarco-comunismo). -Facer fincapé na orientación anarquista da difusión da I Internacional en España, o que explica a identificación da FRE con dito ideario e o maior espallamento e arraigo das ideas anarquistas fronte as socialistas. -Referir a evolución do movemento obreiro no último terzo do s.XIX: momento álxido durante a Primeira República intimamente relacionado co cantonalismo, e represión durante a Restauración polo temor que a

	FRE-AIT xerou nos empresarios e nos políticos moderados (disolución e clandestinidade das organizacións obreiras). **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o notable, analizar en profundidade o contido dalgún dos documentos): -Doc.1: Salientar a falta de interese dos dirixentes da revolución de 1868 por resolver os problemas reais do proletariado, de aí a necesidade de que este se adhira en masa ás organización obreiras internacionais. -Doc.2: Relacionar o contido da proclama co movemento cantonalista da Primeira República (descentralización e libre federación). -Doc.3: Facer referencia á organización interna da UXT (sindicatos de oficio a nivel local e federacións nacionais) e algún dos seus logros (p.ex. a celebración do 1º de maio por primeira vez en España en 1890). **Redacción:** correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado

OPCIÓN B

Definición do termo **Megalitismo** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Expresión cultural que xorde no Neolítico e se prolonga ata o Bronce Final, caracterizada polas construcións arquitectónicas feitas con grandes bloques de pedra (denominados megálitos). **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -As principais construcións megalíticas son os enterramentos colectivos (dolmen ou anta en Galicia, mámoa, tholos), o menhir ou pedra fincada e o cromlech ou círculos líticos -Desenvólvese no Mediterráneo e na Europa atlántica. **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -O dólmenes constan dunha cámara sepulcral precedidas ou non de corredor e o tholos ten falsa cúpula -É posible que os menhires fosen indicadores de camiños ou delimitacións territoriais e que os cromlech estivesen relacionados con cultos propiciatorios do ciclo agrícola **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Terzos** (ata 0,5)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Unidade militar de infantería creada por Carlos I no século XVI **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións

(0,35-0,4)	adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Poden considerarse os primeiros exércitos profesionais, estando formados por soldados voluntarios e de recrutamento -Estaban asentados fundamentalmente nas posesións españolas en Europa -Destacaba pola súa eficacia e fama os Terzos de Flandres -A súa organización xa fora perfilada polos Reis Católicos **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -A unidade estaba organizada en tres seccións, combinando o uso de armas brancas (picas, espadas) coas de fogo (arcabuces, mosquetes) -Supuxeron un avance fundamental no proceso de modernización dos exércitos europeos da época, -Os terzos consagraron o predominio da infantería fronte á cabaleiría dominante na guerra medieval -Os primeros terzos organizáronse nos exércitos españois en Italia, e por iso os terzos italianos chamáronse "terzos vellos" **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **<u>Decretos de Nova Planta</u>** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -conxunto de decretos promulgados por Felipe V -decretos datados na primeira década do século XVIII -aboliron os privilexios e institucións da Coroa de Aragón **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -decretos promulgados a raíz da Guerra de Sucesión (1702-1714) -supuxeron a imposición da organización político-administrativa e as leis de Castela e o uso do castelán como lingua administrativa -xustificáronse polo apoio de Aragón, Valencia, Mallorca e Cataluña ó pretendente Carlos de Austria -supuxeron un avance cara a una centralización política **Redacción:** correcta.
	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -foron promulgados entre 1707 e 1716

	-Navarra e as Provincias Vascas conservaron os seus foros pola súa fidelidade a Felipe V **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Pucheirazo** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -manipulación dos resultados electorais -o procedemento consistía na substitución masiva dos votos emitidos nunha urna en beneficio dun candidato concreto **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -o sistema desenvolveus en paralelo ó réxime de quenda -hai que relacionala coa coacción empregada polos caciques para conseguir os resultados electorais desexados -foi unha operación frecuente no periodo da Restauración **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -foi un procedemento desenvolto a partir de 1875 -con esta práctica conseguían situar ó encaixado no Parlamento **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Brigadas Internacionais** (ata 0,5 puntos)

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -Batallóns de voluntarios estranxeiros que viñeron loitar a España no decurso da Guerra Civil defendendo á República. **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple

Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Integradas por militantes de esquerda antifascistas, especialmente marxistas ou comunistas, de distintos países. -Houbo brigadistas de máis de 50 países, pero destaca a achega de franceses, alemáns e austríacos, italianos, británicos e estadounidenses. **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Interpretaron a guerra de España como unha nova fronte de loita contra o fascismo. -Tiveron un papel destacado na defensa de Madrid en novembro de 1936. -Abandonaron o país trala derrota da Batalla do Ebro (outubro de 1938) polas presións do Comité de Non Intervención. **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión recomendada

Definición do termo **Sindicato Vertical** (ata 0,5 puntos

Suspenso (0-0,1)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do termo
Suspenso (0,15-0,2)	**Coñecementos:** resposta confusa ou incompleta **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (0,25-0,3)	**Coñecementos:** resposta básica -sindicato único, inspirado e controlado pola Falanxe -integraba todos os traballadores e empresarios do mesmo sector produtivo **Redacción**: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (0,35-0,4)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -a súa creación supuxo a desaparición dos sindicatos de clase -a súa composición explica que se coñecera como Sindicato Vertical -inspirouse nos réximes fascistas europeos **Redacción:** correcta.
Sobresaliente (0,45-0,5)	**Coñecementos:** resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -a súa afiliación era obrigatoria -oficialmente denominada Organización Sindical Española -creouse en 1940, pola Lei de Unidade Sindical -disolveuse na transición, durante o goberno de Adolfo Suárez **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non sobrepasa a extensión

	recomendada

Pregunta a desenvolver: **O Neolítico: características e cambios con respecto á época Paleolítica** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Comparación xenérica entre Neolítico e Paleolítico facendo referencia ao sistema de produción de alimentos, a tecnoloxía, o tipo de hábitat, a sociedade e as expresións culturais **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **O réxime feudal e a sociedade estamental** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A ausencia dun poder centralizado do Estado polas dificultades do monarca para exercer a súa autoridade en todos os dominios. -O consecuente fortalecemento da nobreza laica e eclesiástica. -O carácter patrimonial do reino e a condición hereditaria da monarquía. -As relacións de vasalaxe como base do poder: formación da pirámide feudal en razón dos diferentes lazos de dependencia establecidos.

	-A organización e principais características dunha **sociedade estamental** na que uns grupos posuían privilexios e vantaxes xurídicas, e os outros non. -Diferenzas na concepción da monarquía entre as Coroas de Castela e a de Aragón (autoritarismo/pactismo). **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Pregunta a desenvolver: **<u>A crise socioeconómica do s.XVII</u>** (ata 3 puntos)

Suspenso (0-0,6)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Suspenso (0,9-1,2)	**Coñecementos:** -Resposta confusa, que revela a incomprensión da pregunta (0,9) -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos (1,2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes o mal articuladas
Aprobado (1,5-1,8)	**Coñecementos:** resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A crise demográfica: principais causas explicativas (epidemias períodicas de peste, malas colleitas e crises de subsistencias, expulsión dos mouriscos, emigración a América, guerras europeas…). -A crise económica: o descenso da produción agraria, o declive da actividade artesanal e comercial, a redución da chegada de metais preciosos de América, a crise da Facenda real… -A postura dos grupos privilexiados respecto da crise: incremento da presión señorial, desprezo das actividades produtivas e propostas dos arbitristas. -A saída da crise na segunda metáde do s.XVII nos diferentes territorios da monarquía. **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (2,1-2,4)	**Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas **Redacción:** correcta
Sobresaliente (2,7-3)	**Resposta con precisións e aclaracións:** -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda

	nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas **Redacción:** correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado **Capacidade de síntese**: a resposta non excede a extensión recomendada

Composición histórica: **A crise da Restauración** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (0-1)	Resposta en branco (0) A resposta é unha paráfrase dos documentos (1)
Deficiente (1,5-2)	**Contidos:** Xeneralidades sobre a época (1,5) **Uso dos documentos**: a resposta prescinde dos documentos, exponse como a resposta a unha pregunta teórica (2) **Redacción:** texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas
Aprobado (2,5-3)	**Contidos:** -Contextulizar a crise da Restauración no reinado de Afonso XII. -Referencia xenérica ao "desastre do 98" (perda das últimas colonias) e á corrente rexeneracionista xurdida a raíz do mesmo. -O crecente papel do exército na vida política visible a través da Lei de Xurisdicións de 1906. -A oposición ao sistema da Restauración por parte do movemento obreiro debido fundamentalmente á mobilización de reservistas na guerra de Marrocos e á súa marxinación do sistema político. **Uso dos documentos**: os documentos cítanse na redacción **Redacción:** texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (3,5-4)	**Contidos** (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario nalgunha destas cuestións): -O *rexeneracionismo*: análise dos males que afectaban ao país, propostas de modernización e principais representantes. -As críticas ao exército logo do "desastre do 98" e a súa viraxe cara posturas cada vez máis conservadoras erixíndose como garante da unidade da patria (fronte aos nacionalismos, sobre todo catalán) e da orde social (fronte ao auxe do movemento obreiro). -A guerra en Marrocos como estratexia políticomilitar para recuperar o prestixio internacional despois do "desastre" e os seus efectos nas clases populares: mobilización de reservistas e Semana Tráxica de Barcelona de 1909. **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o aprobado): -A resposta analiza parte do contido dos documentos: o papel de Joaquín Costa como representante do rexeneracionismo (doc.1), a defensa do prestixio do exército español na lei de Xurisdicións (doc.2), a oposición do PSOE á guerra de Marrocos e á mobilización de reservistas (doc.3). **Redacción:** correcta e texto coherente

Sobresaliente (4,5-5)	**Contidos** (ademais do esixido para o notable, no comentario recóllense unha ou varias das reguintes cuestións): -Relaciónase a lei de Xurisdicións coas publicacións na revista satírica catalá Cu-Cut de 1905. -Cítanse outros factores explicativos da crise da Restauración: fraccionamento e descomposición dos partidos dinásticos a inicios do século XX, o auxe do republicanismo, o desenvolvemento dos nacionalismos -sobre todo catalán (Solidaridat Catalana)-, o incremento da conflitividade social e da oposición de socialistas e anarquistas, as sucesivas derrotas militares na ocupación do norte de Marrocos… -Noméanse algunhas das reformas desenvolvidas polos líderes dos partidos dinásticos (Maura –conservador- e Canalejas –liberal-) para superar a crise e sanear o sistema da Restauración. **Uso dos documentos** (ademais do esixido para o notable, analizar en profundidade algún dos documentos): -Doc.1: Salientar a preocupación dos rexeneracionistas ante a incapacidade da clase dirixente de modernizar o país e sacalo do seu atraso con respecto de Europa. -Doc.2: Referir o apoio do rei aos militares e a defensa que o exército fai dos seus intereses como corpo. -Doc.3: Relacionar o contido deste documento cos sucesos da Semana Tráxica de Barcelona de xullo de 1909. **Redacción:** correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado